Културно наслеђе Србије

511

ПРАВИЛА

УДРУЖЕЊА ГЛУМАЦА

СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

ЦЕНА 1 ДИН.

БЕОГРАД

ШТАМПАРИЈА „МЛАДА СРБИЈА“

1919 год.

ПРАВИЛА

УДРУЖЕЊА ГЛУМАЦА

СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

ЦЕНА 1 ДИН.

БЕОГРАД

ШТАМПАРИЈА „МЛАДА СРБИЈА“

1919 год.

МУЗЕЈ ПОЗОРИШНЕ УМЕТНОСТИ СРБИЈЕ
БИБЛИОТЕКА
БЕОГРАД
ИНВ. БР. 12225

МАРШАЛАТ ДВОРА

Бр. 296

15. сеп. 1919. Б.

Поштовани Господине,

Част ми је известити Вас, да се Њег. Кр. Вис. Престолонаследник примио заштите и покровитељства „Удружења Глумаца Срба, Хрвата и Словенаца«

Вр. д. Маршала
Адјутант Њ. В. Краља
пуковник,
Ј. Дамјановић

Председнику »Удружења Глумаца Срба, Хрвата и Словенаца«

Господину Сави Тодоровићу

Овде.

I.

Име, седиште и жиг (печат)

Члан 1. У држави Срба, Хрвата и Словенаца оснива се „Удружење Глумаца“.

Члан 2. Седиште је Удружења у ономе месту наше државе у коме се налазе највише државне власти.

Члан 3. Жиг — печат Удружења је равностранн троугао у лаворовом венцу; у врху венца натпис „Удружење“, а при дну: „Глумаца“. У троуглу је сфингс, а око троуглових страна натпис: „Сриских - Хрватских - Словеначких“.

II.

Циљ Удружења.

Члан 4. Циљ је Удружења:

1.) Да у заједници штити интересе чланова Удружења, старајући се да створи повољне услове за слободно развијање глумачке уметности и зближење представника глуме, из свих позоришта у нашој држави, омогућн трајну везу српско-хрватско-словеначких глумаца за потпун спора-

зум у заједничкоме раду на напретку глумачке уметности;

2.) да својим члановима прибави могућности за усавршавање струке којој су се одали, издавањем стручних листова, часописа, књига као и предаваньима, конференцијама и сличним начинима;

3.) да оснује фонд за помагање изнемоглих и оболелих својих чланова и њихових породица, и чланова који су случајно незапослени, а потребна им је помоћ, као и за издржавање глумачке сирочади. За овај фонд Управни Одбор Удружења прописаће нарочита правила;

4.) да својим члановима створи повољне услове при ангажманима и буде посредник између позоришних Управа и чланова, да припомогне регулисавању односа између појединих позоришних трупа што правичнијој подели државне субвенције позоришним дружинама, што погоднијем постављању управника за позоришне дружине; и

5.) да у јавности и пред властима буде заштитник свих глумачких права, прибављајући што веће концесије својих члановима, а чланским картама вредност легитимације, како се глумци који нису чланови Удружења не би могли користити правима и повластицама чланова.

III.

Чланови.

Члан 5. Удружење глумаца има редовне, помажуће, утемељаче, добротворе и почасне чланове.

Члан 6. Редован члан може бити сваки глумац и глумица (драме, опере и оперете) из наше државе, управник позоришта ако је глумац, као и шаптач. Редитељи и Капелници такође могу бити чл. удружења. Али према чл. 7 и чл. 10 тач. 3. Управни одбор може по своме нахођењу донети и негативну одлуку, као и за сваког другог члана.

Члан 7. Редован члан прима се у чланство — на основу писмене пријаве у којој даје пристанак на правила Удружења и назначује у којој се позоришној дружини налази и од кад је глумац. За пријем у чланство потребне су две трећине гласова Управног Одбора.

Члан 8. Примљени члан по положеној уписнини и чланарини, добија чланску карту, којој ће облик прописати Управни Одбор и стиче право да на годишњој, главној скупштина бира и буде изабран за члана Управног Одбора.

Члан 9. Редован члан плаћа при упису два динара, а затим по један динар месечно чланарине. Чланарина се полаже за шест месеца у на-

пред. У случају прославе или смрти кога члана Удружења или због каквог изузетног догађаја, када Управни Одбор учини ванредни издатак, редован члан дужан је да уплати онолико колико буде одређено на његов део, за попуну тога издатка.

Члан 10. Редован члан искључује се из Удружења :

1.) ако буде осуђен земаљским судовима за прљава дела и пресуда постане извршна;

2.) ако не извршује одлуке Удружења или се недостојно понаша и уди угледу Удружења; и

3.) ако престане да се бави глумачким позивом или га узима као споредно занимање.

Члан 11. За искључење редовног члана из Удружења, потребно је да гласа најмање две трећина чланова Управног Одбора и одлука постаје одмах извршна, а искључени члан има права жалбе главној скупштини.

Члан 12. Искључени члан, кога и главна скупштина за таквог огласи не може се понова примити у Удружење, а дужан је да врати своју чланску карту, што ће се у противном извршити преко земаљских власти. Уплаћена чланарина и уписнина не враћа му се.

Члан 13. Помажући члан може бити сваки

пријатељ глумачког сталежа, с пристанком Управног Одбора. Помажући члан плаћа сваке године 20 динара и има права да присуствује на главној, годишњој скупштини, но не може гласати нити бити изабран за члана Управног Одбора.

Члан 14. *Члан утемељач* може бити сваки пријатељ Удружења Глумаца Срба, Хрвата и Словенаца, који положи 100 дин. а и сваки глумац који ту суму може платити и у 5 месечних рата, али и даље плаћа своју редовну чланарину.

Члан 15. *Члан добротвор* је онај који је дан пут за свагда положи Удружењу 500 динара.

Члан 16. *За почасног члана* може бити изабран онај, који има неоспорне заслуге за само Удружење или уопште за глумачку уметност; њега бира главна скупштина већином гласова, а на писмени предлог Управног Одбора или ма кога члана Удружења, у којем је случају тај члан дужан да свој писмени предлог поднесе Управном Одбору на месец дана пре отварања скупштине.

IV.

Управа.

Члан 17. На главној, годишњој скупштини збор простом већином бира из редовних чланова

за Управни Одбор; Председника, Подпредседника, Секретара, Благајника и седам одборника и пет чланова за Надзорни Одбор.

Члан 18. Свака позоришна дружина, која броји преко 20 чланова Удружења образује подбор од пет чланова, за одржавање везе са Управним Одбором, а дружина са мањим бројем чланова одређује свога повереника за исти циљ.

Члан 19. Управни Одбор води сву бригу о Удружењу и о свима задатцима Удружења, представљајући административни и извршни орган за све послове Удружења и одговара морално и материјално за све штете учињене Удружењу несавесним радом или невршењем правилима утврђених прописа.

Члан 20. Управни Одбор о свима пословима Удружења решава на својим седницама, које се редовно држе сваких 15 дана, а према потребама и чешће, а на којима мора бити присутно најмање две трећине чланова Одбора, за пуноважне одлуке, које се доносе простом већином гласова присутних чланова, сем у случају предвиђеном у члану 11. ових правила.

Члан 21. Одлуке Управног Одбора пуноважне су и њима се сваки члан мора безусловна покоравати.

Члан 22. Надзорни Одбор сам се конституише бирајући себи председника и секретара, држи своје редовне и ванредне седнице на позив свога председника или ма кога од чланова и води записник који потписују сви присутни чланови.

Члан 23. Дужност је Надзорног Одбора да води старање и надзор над свима приходима Удружења да врши чешће прегледе Благајне и кад год нађе да су интереси Удружења угрожени, а сам није у стању да их заштити, дужан је да одмах сазове ванредну скупштину, ради дотичног реферисања. Иначе у свако доба има право прегледа Благајне, а главној скупштини подноси извештај о стању друштвене имовине и оверава годишње рачуне Управнога Одбора.

V.

Средства Удружења.

Члан 24. Удружење Глумаца за остварење својих циљева има ова средства:

1.) уписнине и улоге редовних и помажућих чланова;

2.) прилози чланова утемељача и добротвора, завештања и потпоре;

3.) целокупан приход од представа или кон-

церта, које два пут годишње приређују чланови удружења у позоришту у коме су, у споразуму са Управом позоришта, и то један пут у летњој а један пут у зимској сезони; као и прихода од велике забаве, коју Удружење мора приредити после годишње скупштине у месту у коме је скупштина одржана;

4.) проценат од целокупног прихода са представе у којој гостује члан Удружења у коме позоришту као и проценат од суделовања у приказима за биоскопске, филмове или продукције за грамофоне; величина процента одредиће се у пословнику;

5.) Такса од једнога члана, кад чланови суделују каквом приватном удружењу, а без које таксе не сме ни један члан суделовати. Величину таксе прописује пословник; и

6.) Приходи од издања овог Удружења — од листова, часописа, књига, глумачких дописних карата и осталих издања.

Од ових средстава употребиће се на административне трошкове управног одбора један део од уписнина и улога редовних чланова а све остало уноси се у фонд удружења.

МУЗЕЈ ПОЗОРИШНЕ УМЕТНОСТИ СРБИЈЕ
БИБЛИОТЕКА
БЕОГРАД

VI.

Имање Удружења.

Члан 25. Имањем Удружења рукује Управни Одбор под контролом Надзорног Одбора.

Члан 26. У Благајни Удружења за редовне потребе налазиће се најнужнија сума, која не сме бити већа од једне хиљаде динара. Остали капитал даје се на чување и приплод Управи Фондова.

Члан 27. Сваки издатак мора бити снабдевен подписима Председника и Благајника Управног Одбора и оверен потписом Председника Надзорног Одбора. О великим издацима преко једње хиљаде и корисним предузећима решава се на главној скупштини.

Члан 28. Годишњи биланс прегледа и оверава цео Надзорни Одбор, подносећи и свој нарочити извештај главној скупштини.

Члан 29. У случају престанка Удружења Глумаца, сав ће се друштвени капитал унети у Фонд за издржавање глумачке сирочади и осиротелих а за рад онеспособљених глумаца.

VII.

Однос Удружења према Позоришним Управама.

Члан 30. Удружење Глумаца стајаће у непосредној вези са свима позоришним управама на

територији наше државе, ради стварања погодних услова за чланове Удружења приликом ангажмана и ради олакшања рада Управа позоришних, приликом потребне допуне у представљачком особљу.

Члан 31. За спорове у питањима повреде уговора између позоришних управа и чланова удружења — Управни Одбор Удружења настојаће да се расправе легалним путем.

Члан 32. Позоришне Управе ангажују чланове Удружења у споразуму са Управним Одбором Удружења, које прима на себе моралну и материјалну одговорност за тако ангажоване чланове, по утврђеном обрасцу израђеном према Пословнику Удружења а у саобразности са одредбама постојећег Закона и Уредбе о Народном позоришту. Ангажмани се врше писмено и оверавају потписима управника позоришта, ангажованог члана и председника Управног Одбора Удружења.

У случају неспоразума, одлучује Министар Просвете.

VIII.

Скупштине.

Члан 33. Скупштине су: редовне, ванредне и главна или годишња.

Редовне су скупштине локалне, на које сазива Одбор, пододбор или повереник све чланове из места, ради решавања чисто локалних потреба. О оваквим скупштинама подноси се извештај Управном Одбору.

Члан 34. Ванредну скупштину сазива Управни или Надзорни Одбор према потреби, а могу је сазвати и две трећине чланова Удружења, ако на њихово тражење неби то учинио Управни Одбор. Ванредна скупштина доноси одлуке само по оним предметима ради којих је сазвата и које је означила у дневном реду.

Члан 35. Главна или годишња скупштина, састаје се сваке године у времену позоришнога распуста, а на позив Управног Одбора, објављен преко дневних листова и нарочитом окружницом на четрдесет дана пред отварање скупштине, но ако то Управни Одбор не учини у одређеном времену Главну Скупштину сазива Надзорни Одбор, са утврђеним дневним редом за главну скупштину:

1. Избор Председника Скупштине, Деловође, три бројача гласова и три потписника скупштинског записника;

2. Извештај Управног Одбора о раду друштвеном у прошлој години;

3. Полагање рачуна Управног Одбора и његови предлози о употреби друштвеног капитала на корисне циљеве;

4. Извештај Надзорног Одбора;

5. Давање разрешница Управном и Надзорном Одбору;

6. Предлози Управног Одбора и појединих чланова;

7. Избор чланова Управног и Надсорног Одбора и суда части.

Члан 36. Бирање скупштинског часништва, Управног и Надзорног Одбора врши се тајним гласањем. Сваки редован члан, који не дугује чланарину има право гласа, може чинити писмене предлоге, ако их на месец дана пред главну скупштину поднесе Управном Одбору, а усмено ако га потпомогну десет редовних чланова на самој скупштини.

Члан 37. На главној и ванредној скупштини решава се апсолутном већином, која не може бити мања од половине броја чланова записаних као присутних.

Колики број чланова дође на скупштину, са тим се бројем сви предмети пуноважно решавају. Сваки редовни члан дужан је да буде на главној скупштини, а буде ли спречен изузетним,

оправданим случајем има права да опуномоћи кога од чланова из истога позоришта у коме је, да га на главној скупштини заступа. О свему што се већа води се записник који оверавају председник, деловођа и три изабрана потписника.

IX

Суд части.

Члан 38. Да би се јавни спорови чланова решавали мирним путем установљава се „Суд Части Удружења Глумаца“, коме је сваки члан Удружења дужан предстати, када га суд позове преко Управног Одбора.

Члан 39. Главна Скупштина бира сваке године за суд части три лица, од којих једно мора бити правник и три заменика. Они сами међу собом бирају председника. Тужени и тужилац одређују у суд части за судије од своје стране по једног члана од чланова Удружења.

Члан 40. Тужилац подноси тужбу Председнику Управног Одбора, у њој назначује свога судију и изјављује да пристаје на одлуку суда части и да после ње неће туженога тужити редовним грађанским судовима. О пријему тужбе Председник Управног Одбора извештава оптуже-

нога и тражи да одмах назначи свога судију, па кад добије одговор оптуженога, Председник позива суд части и обе спорне стране да се у року од десет дана састану.

Члан 41. Суд части приступа суђењу ако пре свега огласи себе надлежним за спор, па поротски и неограничено цени веродостојност оптужбе и одбране; Секретар Удружења води записник и у препису даје пресуду обема спорним странама. Пресуде суда части одмах су извршне. Противних нема места никаквој даљој жалби.

Члан 42. Суд части узимаће у поступак све спорове увреде и клевете између чланова Удружења, између чланова и Управа позоришних, између чланова и приватних лица, коју нису осуђивана за прљава дела.

Члан 43. Пресуде су Суда Части ове:

1. да је тужилац заиста уверен и тужени је криз за увреду, па га оглашује за *нападљивца*;

2. да је тужилац *оклеветан* и туженога суд означује за клеветника. У оба ова случаја тужилац има права да публикује пресуду;

3. да је тужени био изазван неумесним понашањем тужиоца и суд пребија увреду за увреду;

4. да је тужен био наведен лажним или по-

грешним обавештењима и суд тужиоцу даје задовољења оглашујући да је био неправедно нападнут и

5. да је једна или друга страна својим непристојним понашањем учинила толико штетних поступака по Удружење, да суд налази за потребно да огласи једну или другу страну или обе стране за нечасне чланове и искључује их из Удружења.

Овакву пресуду Суда Части, која повлачи искључење кога члана из Удружења, Управни Одбор дужан је да објави преко друштвенога листа и дневних листова.

X.

Друштвена издања.

Члан 44. Удружење Глумаца има свој стручни лист, који ће излазити према одлуци главне скупштине под уредништвом Управног Одбора, а на који се мора претплатити сваки члан Удружења.

Члана 45. За нарочита издања Удружења, часописе, књиге, дописнице и т. д. потребна је одлука главне или ванредне скупштине.

XI.

Закључак.

Члан 46. Ради што одређенијег управљања у унутрашњим пословима „Удружења Глумаца“, прописаће се пословник као допуна оним члановима ових правила, који се односе на рад Управног и Надзорног Одбора пододбор и повереника. Пословник ће одредити и начин потпоре и услове под којима ће се она давати у редовним и ванредним приликама члановима Удружења и њиховим породицама.

Члан 47. Ова се правила могу мењати само по пристанку две трећине свију присутних чланова на главној скупштини по мотивисаном предлогу Управнога Одбора или најмање 20 редовних чланова.

Члан 48. Удружење Глумаца може престати само онда када на то пристану три четвртине од свију редовних чланова, у ком ће се случају поступити по члану 29. ових правила.

Члан 49. Ова правила прописана у саобразности са постојећим законом и Уредбом о Народном Позоришту, подешаваће се и доцније према евентуалним изменама њиховим.

МУЗЕЈ ПОЗОРИШНЕ УМЕТНОСТИ СРБИЈЕ
БИБЛИОТЕКА
БЕОГРАД

Члан 50. Ова правила ступају у живот од дана кад их потпише Господин Министар Просвете.

Београд 12 августа 1919 г.

Управни одбор.

Председник

Сава Н. Тодоровић

Подпредседник

Брана Цветковић

Благајник

Раја Павловић

Секретар

Јован Антонијевић

Чланови:

Љуба Станојевић, Витомир Богић, Војислав Турински, Димитрије Гинић, Радослав Веснић, Миодраг Ристић, Никола Јовановић.

Надзорни одбор.

Председник

Пера Добриновић

Чланови:

Добрица Милутиновић, Тодора Арсеновићка, А. Туцаковић и Милан Достанић.

Министарство Просвете
Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца.
Опште Одељење
ПБр. 11.085

16. Јуна 1919. год.
у Београду.

Одобравам ова правила М. Просвете
Љуб. М. Давидовић, с. р.

* правила су [illegible] оснивачи г. Мин. на одобрење маја 1919 г.
оснивачи Брана, [illegible], Таборски, М. Ристић и [illegible]